

Warszawa, dnia 26 maja 2015 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o wyrobach budowlanych oraz ustawy – Prawo budowlane

(druk nr 902)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa z dnia 15 maja 2015 r. o zmianie ustawy o wyrobach budowlanych oraz ustawy – Prawo budowlane, zmierza do wdrożenia do krajowego porządku prawnego przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę 89/106/EWG.

Rozporządzenie nr 305/2011 ustala nowe zasady wprowadzania do obrotu lub udostępniania wyrobów budowlanych, poprzez ustanowienie zharmonizowanych zasad określania ich właściwości użytkowych oraz stosowania na nich oznakowania CE, które będzie miało charakter obligatoryjny w odniesieniu do wyrobów objętych normą zharmonizowaną.

W art. 1 w pkt 1 noweli zmodyfikowano katalog pojęć używanych w ustawie, m.in. uchylając przepisy zawierające definicje aprobat technicznych, ponieważ zostaną one zastąpione instytucją oceny technicznej.

W art. 1 w pkt 2 noweli zaproponowano zmiany w zakresie powoływania i funkcjonowania Rady Wyrobów Budowlanych - organu opiniodawczo-doradczego Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

W art. 1 w pkt 4 noweli zmieniono art. 4 i art. 5 ustawy o wyrobach budowlanych, m.in. w związku z koniecznością objęcia zasadą wzajemnego uznawania wyrobów budowlanych nieobjętych zakresem przedmiotowym zharmonizowanych specyfikacji technicznych,

wprowadzonych do obrotu w Turcji. Obowiązek ten wynika z art. 5–7 decyzji nr 1/95 Rady Stowarzyszenia WE-Turcja z dnia 22 grudnia 1995 r. w sprawie wdrożenia ostatniego etapu unii celnej.

W art. 1 w pkt 5 noweli uchylono art. 7 ustawy o wyrobach budowlanych, określający metody badań stosowane przy ocenie zgodności wyrobów znakowanych znakiem budowlanym, ponieważ dotychczasowa ocena zgodności wyrobów znakowanych znakiem budowlanym zostanie zastąpiona systemami oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych.

W art. 1 w pkt 6 noweli (art. 8 ustawy o wyrobach budowlanych) określono wymagania, które powinien spełnić producent, aby oznakować wyrób znakiem budowlanym w celu wprowadzenia go do obrotu lub udostępnienia na rynku krajowym.

Oznakowanie wyrobu budowlanego znakiem budowlanym wymagać ma sporządzenia przez producenta krajowej deklaracji właściwości użytkowych dla tego wyrobu, na podstawie właściwej przedmiotowo Polskiej Normy wyrobu lub krajowej oceny technicznej, w której producent deklaruje właściwości użytkowe wyrobu, mające wpływ na spełnienie podstawowych wymagań przez obiekty budowlane, zgodnie z zamierzonym zastosowaniem. Producent, w zakresie zadeklarowanych właściwości użytkowych w odniesieniu do zasadniczych charakterystyk wyrobu, będzie mógł informować o tych właściwościach, jeżeli zostały one określone w krajowej deklaracji właściwości użytkowych.

Przez umieszczenie lub zlecenie umieszczenia znaku budowlanego na wyrobie budowlanym producent ponosić będzie odpowiedzialność za zgodność tego wyrobu z deklarowanymi właściwościami użytkowymi oraz wymaganiami określonymi w przepisach prawa.

W art. 8 ust. 5a ustawy o wyrobach budowlanych wprowadza się obowiązek dostarczania z każdym wyrobem udostępnianym na krajowym rynku kopii krajowej deklaracji właściwości użytkowej, tak jak ma to miejsce w przypadku dostarczania deklaracji właściwości użytkowej dla wyrobów oznakowanych CE.

W art. 9 ustawy o wyrobach budowlanych (art. 1 pkt 7 noweli) określono zasady i tryb wydawania, zmiany, przedłużania terminu ważności oraz uchylania krajowych ocen technicznych oraz wyznaczania jednostek upoważnionych do ich wydawania. Są one

podobne do reguł dotyczących udzielania aprobat technicznych na podstawie przepisów dotychczasowych.

Krajową ocenę techniczną wydawać się będzie dla wyrobu budowlanego nieobjętego zakresem przedmiotowym Polskiej Normy wyrobu, jeżeli w odniesieniu do co najmniej jednej zasadniczej charakterystyki wyrobu budowlanego metoda oceny przewidziana w Polskiej Normie nie jest właściwa, albo jeżeli Polska Norma nie przewiduje metody oceny w odniesieniu do co najmniej jednej zasadniczej charakterystyki wyrobu budowlanego.

Krajowe oceny techniczne będą wydawane, zmieniane, przedłużane i uchylane na wniosek producenta przez jednostki oceny technicznej wyznaczone przez ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, albo wyznaczone przez ten sam organ instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, zwane w ustawie krajowymi jednostkami oceny technicznej.

Krajową ocenę techniczną wydawać się ma na okres 5 lat. Okres ten może być przedłużany na kolejne okresy nie dłuższe niż 5 lat.

Wydanie krajowej oceny technicznej, jej zmiana lub przedłużenie terminu ważności nastąpi na koszt wnioskodawcy, na podstawie iloczynu stawki godzinowej i liczby godzin pracy wykonanej w ramach tych czynności. Wysokość stawki godzinowej nie może być wyższa niż 120 zł.

Krajowa ocena techniczna będzie wydawana, zmieniana i przedłużana po przeprowadzeniu postępowania w sprawie wydania krajowej oceny technicznej na podstawie oceny właściwości użytkowych i przewidywanej trwałości zidentyfikowanego wyrobu budowlanego, potwierdzonych, w zależności od potrzeb, badaniami i obliczeniami z uwzględnieniem zharmonizowanych metod badań i obliczeń, oględzinami, opiniami ekspertów lub innymi dokumentami, uwzględniając w tej ocenie mające zastosowanie przepisy, w tym przepisy techniczno-budowlane, oraz zasady wiedzy technicznej.

Krajową ocenę techniczną uchyli jednostka, która ją wydała, z własnej inicjatywy albo na wniosek Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego z udziałem wnioskodawcy, w przypadku niepotwierdzenia w trakcie stosowania wyrobu budowlanego pozytywnej oceny jego właściwości użytkowych w

odniesieniu do zasadniczych charakterystyk, określonych w krajowej ocenie technicznej lub dokonania zmiany przepisów w tym zakresie.

Jednostki uprawnione do wydawania krajowych ocen technicznych prowadzić będą wykaz wydanych i wykaz uchylonych krajowych ocen technicznych, przekazując Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego informację o wydanej oraz uchylonej krajowej ocenie technicznej

W art. 1 w pkt 8 noweli zaproponowano dodanie do ustawy o wyrobach budowlanych rozdziału 2a – „Obowiązki producentów, upoważnionych przedstawicieli producentów, importerów i sprzedawców w zakresie wyrobów budowlanych znakowanych znakiem budowlanym”.

Na podstawie art. 10a ustawy producent będzie obowiązany:

- sporządzać krajową deklarację oraz dokumentację techniczną zawierającą istotne elementy związane z wymaganym krajowym systemem oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobu budowlanego,
- umieszczać na wyrobie budowlanym lub jego etykiecie znak budowlany, informacje towarzyszące oraz dodatkową informację umożliwiającą identyfikację wyrobu budowlanego.

W przypadku gdy wielkość lub charakter wyrobu budowlanego uniemożliwią umieszczenie na nim wymaganych informacji, należało je będzie umieścić na opakowaniu lub w dokumentach towarzyszących temu wyrobowi.

Wraz z wyrobem budowlanym udostępnianym na rynku krajowym dostarczane będą w języku polskim instrukcje stosowania, instrukcje obsługi lub informacje dotyczące zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa, jakie wyrób budowlany stwarza podczas stosowania i użytkowania.

W art. 10a ust. 7 nałożono na producenta obowiązek utrzymywania deklarowanych właściwości użytkowych wyrobu budowlanego, a przypadku posiadania uzasadnionych podejrzeń lub informacji o nieprawidłowościach w tym zakresie, obowiązek prowadzenia badań próbek wyrobów budowlanych pobranych z rynku.

W art. 1 pkt 9–26 noweli zmodyfikowano zasady kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu i udostępnianych na rynku oraz zasady działania organów nadzoru. Rozszerzono m.in. kompetencje Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego,

umożliwiając mu prowadzenie pokontrolnych postępowań administracyjnych w I instancji, a także wydawanie wojewódzkim inspektorom nadzoru budowlanego wytycznych i zaleceń dotyczących kontroli wyrobów budowlanych oraz zapewniających jednolitość postępowań w tych sprawach.

W art. 1 w pkt 28 noweli zaproponowano dodanie do ustawy o wyrobach budowlanych przepisu karnego typizującego jako wykroczenia zagrożone karą grzywny czyny polegające na udostępnianiu wyrobu budowlanego bez wymaganego oznakowania CE, deklaracji właściwości użytkowych, lub bez dokumentacji technicznej.

Zmiany w ustawie - Prawo budowlane (art. 2 noweli) wynikają ze zmian wprowadzonych w ustawie o wyrobach budowlanych

W art. 3 - art. 5 noweli utrzymano możliwość wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych opatrzonych dotychczasowym znakiem budowlanym oraz stosowania dotychczasowych przepisów w zakresie kontroli i prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach wyrobów budowlanych

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa uchwalona przez Sejm na 92. posiedzeniu w dniu 15 maja b.r. pochodziła z przedłożenia rządowego. Rada Ministrów zadeklarowała, że projekt ustawy ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Projekt wpłynął do Sejmu w dniu 11 czerwca 2014 r. (druk sejmowy nr 2493) i został skierowany do pierwszego czytania w Komisji Infrastruktury. W drugim czytaniu projekt skierowano ponownie do Komisji, która zaproponowała przyjęcie 8 spośród 15 poprawek ujętych w sprawozdaniu. Poprawki polegały przede wszystkim na modyfikacji przepisów przejściowych i przepisu o wejściu ustawy w życie.

Za przyjęciem ustawy głosowało 286 posłów, przy 143 głosach przeciw i 1 głosie wstrzymującym się.

III. Uwagi szczegółowe

- 1) W art. 3 noweli posłużono się określeniem „wejście w życie przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 5–7”. Jest ono nieprecyzyjne, ponieważ chodzi w istocie o wejście w życie art. 1 pkt 5-7 noweli.

Propozycja poprawki:

w art. 3 w ust. 1-3 i art. 4 wyrazy „przed dniem wejścia w życie przepisów, o których mowa w art. 1 pkt 5–7” zastępuje się wyrazami „przed dniem wejścia w życie art. 1 pkt 5–7 ustawy wymienionej w art. 1”

- 2) Zgodnie z art. 6 ust. 1 noweli dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 8 ust. 6 oraz art. 9 ust. 6 ustawy o wyrobach budowlanych zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 8 ust. 6 oraz art. 9 ust. 9 tej ustawy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 15 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Art. 8 noweli stanowi z kolei, że przepisy modyfikujące delegacje zawarte w art. 8 ust. 6 oraz art. 9 ust. 9 ustawy o wyrobach budowlanych (art. 1 pkt 6 i 7 noweli), wchodzą w życie po upływie 15 miesięcy od dnia ogłoszenia, jako wyjątek od czternastodniowego *vacatio legis* reszty ustawy.

Oznacza to, iż dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 8 ust. 6 oraz art. 9 ust. 9 ustawy o wyrobach budowlanych utracą moc po upływie 15 miesięcy i 14 dni od dnia ogłoszenia noweli, podczas gdy zmiany w przepisach upoważniających skutkujące uchynieniem wspomnianych przepisów wykonawczych - wejdą w życie po upływie 15 miesięcy od dnia jej ogłoszenia.

Tak skomplikowana konstrukcja prawna wydaje się zbędna, skoro w praktyce sprowadza się ona do zasady, iż z dniem wejścia w życie zmienionych delegacji (w tym przypadku po upływie 15 miesięcy od dnia ogłoszenia), utracą moc dotychczasowe przepisy wykonawcze.

Propozycja poprawki

w art. 6 skreśla się ust. 1

- 3) W kontekście wyżej opisanych wątpliwości, uwagi wymaga także kwestia utrzymania w mocy, wydanego na podstawie art. 8 ust. 6 ustawy o wyrobach budowlanych, rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym.

W świetle art. 4 ustawy z dnia z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o wyrobach budowlanych oraz ustawy o systemie oceny zgodności, dotychczasowe przepisy

wykonawcze wydane na podstawie art. 8 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 8 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Oznacza to, iż wspomniane rozporządzenie utraci moc z dniem 23 sierpnia 2015 r., a skutkowi takiemu nie zapobiegnie art. 6 ust. 1 analizowanej noweli.

- 4) W art. 1 w pkt 2 noweli zaproponowano zmiany w zakresie powoływania i funkcjonowania Rady Wyrobów Budowlanych - organu opiniodawczo-doradczego Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego (art. 3 ustawy o wyrobach budowlanych). Zmieni się m.in. skład Rady oraz sposób przyjmowania jej regulaminu - dotychczas uchwalała go Rada, a po wejściu w życie analizowanej ustawy będzie go nadawał Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego. Z formalnego punktu widzenia dotychczasowa Rada Wyrobów Budowlanych przestanie więc funkcjonować, ponieważ utraci moc przepis stanowiący podstawę prawną jej istnienia. Aby zapewnić ciągłość działania Rady, należy rozważyć przyjęcie następującej poprawki.

po art. 2 dodaje się art. 2a w brzmieniu:

„Art. 2a. 1. Rada Wyrobów Budowlanych powołana zgodnie z art. 3 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, pełni swoje obowiązki do dnia powołania Rady Wyrobów Budowlanych, o której mowa w art. 3 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Regulamin Rady Wyrobów Budowlanych uchwalony zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, obowiązuje do dnia nadania przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego regulaminu, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 3 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”;

Maciej Telec

Główny legislator